

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014 - 2020

Rozdział 1.

Wstęp i podstawa prawna programu

§ 1. 1. Przez pojęcie przemocy w rodzinie zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodzin, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Najkrócej określając przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej a także psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą.

2. Można wyodrębnić różne rodzaje przemocy:

- 1) Przemoc fizyczna – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;
- 2) Przemoc psychiczna – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie drugiej osobie że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że nikt jej nie zechce, że bez sprawcy sobie nie poradzi;
- 3) Przemoc seksualna – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy;
- 4) Przemoc finansowa (ekonomiczna) – utrzymanie drugiej osoby w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu;
- 5) Przemoc polegająca na osaczaniu – np. ciągle chodzenie za kimś, dzwonienie do niego w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszenia;
- 6) Przemoc w wymiarze społecznym – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

3. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

4. Z uwagi na powyższe konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci. Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy różnych służb.

5. Wdrożenie w życie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

6. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określa ustawa z dnia 29 lipca roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005 r. Nr 180 poz. 1493 ze zm.: Dz.U. z 2009 r. Nr 206 poz.1589, Dz.U. z 2010 r. Nr 28 poz. 146, Dz.U. z 2010 r. Nr 125 poz. 842, Dz.U. z 2011 r. Nr 149 poz. 887).

7. Ustawa nakłada również na Gminę obowiązek opracowania i realizacji systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach m. in. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

8. Ma ona na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Rozdział 2.

Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sokolniki w 2013 roku

§ 2. 1. Zgodnie z danymi statystycznymi Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie na terenie Gminy Sokolniki w 2013 roku policjanci interweniowali 54 razy.

2. Założono 8 Niebieskich Kart w związku z przemocą w rodzinie.

3. Poniższe zestawienia tabelaryczne przedstawiają szczegółowo skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Sokolniki w 2013 roku.

LICZBA PRZYPADKÓW POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW PRZEMOCY W 2013 ROKU		
1.	Fizycznej	4
2.	Psychicznej	8
3.	Seksualnej	1
4.	Ekonomicznej	1
5.	Innego rodzaju zachowań	8

Źródło: KPP Wieruszów

ZESTAWIENIE DOTYCZĄCE ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY SOKOLNIKI W 2013 ROKU

1.	Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą ogółem	8
	Kobiet	7
	do 65 roku życia	7
	od 66 roku życia	0
	Mężczyzn	1
	do 65 roku życia	1
	od 66 roku życia	0
	Małoletnich	0
	Dziewcząt	0
	Chłopców	0
2.	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie ogółem	8
	Kobiet	1
	Mężczyzn	7

3.	Liczba zatrzymanych osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie ogółem	1
	Kobiet	0
	Mężczyzn	1
	Nieletnich	0
4.	Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie pod wpływem alkoholu ogółem	6
	Kobiet	1
	Mężczyzn	5
	Nieletnich	0
	- doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia ogółem	2
	Kobiet	1
	mężczyzn	1
	Nieletnich	0

Zródło: KPP Wieruszów

Rozdział 3. Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu

§ 3. 1. Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu to:

- 1) Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym
- 2) Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych
- 3) Kompleksowa współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią
- 4) Otwartość i chęć współpracy specjalistów
- 5) Silne więzi rodzinne, chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

2. Zasoby ludzkie – członkowie zespołu interdyscyplinarnego to specjaliści z różnych dziedzin.

3. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje pełniące funkcję wspierającą

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach
- Komenda Powiatowa Policji
- Placówki Oświatowe z terenu Gminy Sokolniki
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zakład Opieki Zdrowotnej „ESKULAP”
- Sąd Rejonowy w Wieluniu

4. Zagrożenia:

- 1) Słaba kondycja ekonomiczna rodzin
- 2) Negatywne wzorce zachowań społecznych
- 3) Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodzin
- 4) Problemy alkoholowe członków rodzin.

Rozdział 4. Odbiorcy programu

§ 4. 1. Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Sokolniki, w szczególności dla:

- 1) ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
 - a) dzieci,
 - b) współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - c) osób starszych,
 - d) osób niepełnosprawnych;
- 2) sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) świadków przemocy w rodzinie.

Rozdział 5. Cele programu

§ 5. 1. Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Gminie Sokolniki, oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

2. Ponadto celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sokolniki
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy;
- 4) wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy
- 5) spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie
- 6) stała edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, plakaty, broszury.

3. Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

4. Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym powołanym przez Wójta Gminy.

5. Działania Zespołu są skierowane do osób, rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i ukierunkowane na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie, a ich celem jest przeciwdziałanie następstwom zaistnienia problemu.

6. Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

7. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele :

- 1) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach,
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Rroblemów Alkoholowych w Sokolnikach,
- 3) Zakładu Opieki Zdrowotnej „ESKULAP” w Sokolnikach
- 4) Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie,
- 5) Oświaty,
- 6) Kurator sądowy

8. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w. podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Połączenie kompetencji poszczególnych służb wpływa na większą efektywność pomocy udzielanej osobom pokrzywdzonym przez najbliższych.

Rozdział 6.

Zadania w zakresie diagnostycznym, profilaktycznym i edukacyjnym dotyczące przemocy w rodzinie

§ 6. 1. Program realizowany będzie od dnia podjęcia uchwały do 31 grudnia 2020 roku.

2. Jego realizacja ma charakter ciągły, uwzględniający dotychczas wytyczone kierunki działań, jak również otwartość na propozycje nowych rozwiązań wynikających z pojawiających się na bieżąco potrzeb.

3. Tabelaryczny harmonogram działań służący wdrożeniu Programu (wskazujący realizatora /realizatorów działań i okres ich realizacji) będzie przygotowywany w odniesieniu do zaplanowanych środków na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

4. Program będzie realizowany we współpracy z instytucjami t.j. szkoły, ośrodek zdrowia, Policja, GKRPA.

HARMONOGRAM ZADAŃ REALIZACJI PROGRAMU

L.p	Zadanie	Opis zadania	Termin realizacji	Realizator
1	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie -Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających za zadanie zapobieganie zjawisku przemocy -Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie - Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach - Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym - Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie - Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie - Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których występuje przemoc oraz efektów tych działań 	2014 -2020	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny</p>
2	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Kierowanie ofiar przemocy w rodzinie do prawnika i psychologa, -Praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy 	2014-2020	<p>Zespół interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>Policja</p> <p>GKRPA</p>
3	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty 	2014-2020	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>GKRPA</p> <p>Pedagodzy szkolni</p> <p>Ośrodek Zdrowia</p> <p>Policja</p> <p>Kurator</p>
4	Zmiana postawy mieszkańców wobec	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych 	2014-2020	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p>

	przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne a w szczególności:	(broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności - Dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie		GOPS GKRPA Szkoły Ośrodek Zdrowia Policja
--	--	---	--	---

Rozdział 7.

Spodziewane efekty realizacji programu

§ 7. 1. Poprzez realizację programu zakłada się uzyskanie następujących efektów:

- 1) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
- 2) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 3) pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem
- 4) zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie
- 5) zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy
- 6) wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy w rodzinie
- 7) zmniejszenie liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie
- 8) stworzenie standardów „najlepszych praktyk” we wsparciu rodzin w których występuje przemoc.

Rozdział 8.

Źródło finansowania programu

§ 8. 1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki finansowe będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

2. Nie planuje się dodatkowego wynagrodzenia dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

3. Płatne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty odbywać się będą ze środków będących w dyspozycji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach, pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział 9.

Monitoring i ewaluacja programu

§ 9. 1. Wójt Gminy Sokolniki sprawuje nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

2. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy podlega systematycznemu monitoringowi, za który odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach.

3. Monitoring zapisów Programu polegać będzie na corocznym, systematycznym zbieraniu i analizowaniu przez ośrodek pomocy społecznej informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

4. Uzyskane informacje będą służyły sprawdzeniu efektywności i skuteczności działań zawartych w programie, zgodnie z planem i w wyznaczonym terminie. Możliwa będzie jednak korekta sposobu realizacji programu i ewentualna jego nowelizacja.

5. Źródłem informacji o realizacji programu będą:

- dokumentacja przypadku „Niebieskiej Karty”,

- dokumentacje z wizyt w środowisku, podczas których przeprowadza się rozmowę oraz dokonuje się obserwacji,
- dokumentacja uwzględniająca informacje o podejmowanych działaniach,
- listy obecności i protokoły z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,
- coroczne sprawozdania z realizacji programu,
- wzory materiałów informacyjnych m.in. ulotki, plakaty, broszury,
- materiały, konspekty szkoleń, kopie zaświadczeń, certyfikatów itp. potwierdzających ukończenie szkoleń.

6. Dla rzeczywistej oceny stopnia wykonania Programu realizowana będzie ewaluacja. Służyć ona będzie ocenie czy działania założone w programie przynoszą zamierzone efekty. Formami ewaluacji będą roczne sprawozdania, które pozwolą określić czy zadania ujęte w programie są realizowane zgodnie z planem.

7. Sprawozdania merytoryczne sporządzane przez GOPS w Sokolnikach będą przedkładane corocznie Radzie Gminy Sokolniki w terminie do końca II kwartału następnego roku jego realizacji.

8. Ewaluacja ilościowa przeprowadzona będzie po zakończeniu każdego roku objętego programem począwszy od 2015 r., na podstawie analizy porównawczej przekazanych przez Policję danych liczbowych z opisem, co pozwoli na określenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sokolniki. Natomiast dane liczbowe zawarte w sprawozdaniach pozwolą określić aktualne zasoby oraz poziom realizacji zadań.

9. Ewaluacja jakościowa przeprowadzana będzie po zakończeniu każdego roku objętego programem począwszy od 2015 r., na podstawie analizy porównawczej dokumentacji Niebieskich Kart obrazującej skalę i rodzaj zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sokolniki w stosunku do roku poprzedniego oraz lat ubiegłych.

10. Każdego roku GOPS w Sokolnikach dokona także analizy porównawczej liczby wszczętej procedury NK w stosunku do liczby zakończonych procedur NK w danym roku z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie bądź uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie.

11. Uzyskana co roku wartość wskaźnika pozwoli ukazać czy i jakie zmiany zaszły w zakresie zjawiska przemocy, oraz pomoże nam udzielić odpowiedzi na pytania czy zjawisko ulega zmniejszeniu.

12. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach każdego roku dokona porównania liczby przeszkolonych osób (członków ZI) przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy w stosunku do roku poprzedniego.

13. Na podstawie danych z Policji GOPS przeprowadzi analizę liczby przeprowadzonych interwencji ogółem w danym roku na terenie Gminy Sokolniki w stosunku do interwencji w rodzinach w których interwencje podejmowane były wielokrotnie w danym roku.

14. Wskaźnikiem stałej edukacji środowiska lokalnego będzie liczba zakupionych corocznie materiałów edukacyjnych (ulotki, plakaty, broszury).

15. Efektywność wsparcia udzielanego przez przeszkolonych członków zespołu interdyscyplinarnego pozwoli uzyskać wiedzę na ile zmieniła się liczba rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

16. Ewaluacja jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności działania tak skonstruowanego programu, a w szczególności:

- ilości i jakości posiadanych zasobów (materialne, ludzkie)
- funkcjonalności opracowanych procedur,
- skuteczności stosowanych form i metod pracy,
- poziomu realizacji zadań,
- sposobów pozyskiwania zasobów.

17. Powyższe działania dostarczą również wniosków, co do ewentualnych potrzeb związanych ze wzmocnieniem oddziaływania Programu lub modyfikacji priorytetowych kierunków działań w celu maksymalizacji efektów prowadzonych działań.